

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

**Về việc: Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức,
làm chủ hành vi**

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ ĐỒNG HỚI, TỈNH QUẢNG BÌNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Mỹ Lệ

Thư ký phiên họp: Bà Trần Thị Thanh Tâm - Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Đồng Hới tham gia phiên họp:
Bà Nguyễn Thị Thanh Long - Kiểm sát viên.

Ngày 04 tháng 5 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 23/2022/TLST - VDS ngày 21 tháng 3 năm 2022 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 41/2022/QĐST-VDS ngày 19 tháng 4 năm 2022 giữa:

- *Người yêu cầu:* Chị Cao Thị T; sinh năm: 1982; nơi đăng ký HKTT tại: Cụm 3, Tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình;

Địa chỉ cần báo: Bản B, huyện M, tỉnh Quảng Bình.

- *Những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:*

1. Anh Phan Thanh H, sinh năm: 1977; nơi đăng ký HKTT và chỗ ở hiện nay: Cụm 3, Tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình; (Hiện đang điều trị tại Trung tâm chăm sóc và Phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình).

2. Ông Phan Văn Q; sinh năm 1946; nơi đăng ký HKTT và chỗ ở hiện nay: Cụm 3, Tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình.

3. Cháu Phan Lâm V; sinh năm 2005; nơi đăng ký HKTT và chỗ ở hiện nay: Cụm 3, Tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình.

4. Cháu Phan Quốc A; sinh năm 2008; nơi đăng ký HKTT và chỗ ở hiện nay: Cụm 3, Tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình.

5. Đại diện hợp pháp của cháu Phan Lâm V và cháu Phan Quốc A là chị Cao Thị T; sinh năm: 1982; nơi đăng ký HKTT: Cụm 3, Tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình (Là mẹ ruột).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự chị Cao Thị T trình bày:

Chị Cao Thị T kết hôn cùng anh Phan Thanh H vào ngày 04/8/2004 tại Ủy ban nhân dân xã D, huyện M, tỉnh Quảng Bình, sau khi kết hôn được một thời gian chị thấy anh H không bình thường cụ thể là hay nói nhảm, cười nói một mình và hay gây sự vô cớ, nhưng chị T vẫn cố động viên bản thân để làm tròn bổn phận làm vợ. Năm 2005 sau khi chị T sinh con đầu lòng thì thấy biểu hiện bệnh tình của anh H ngày càng nặng, anh H tự cởi hết quần áo, nói cười một mình, hay chửi, đập phá đồ đạc trong gia đình, đánh đập vợ con, bỏ đi lang thang, có khi anh H đánh cả bố anh H. Năm 2005 bản thân bố anh H là ông Phan Văn Q đã đưa anh Phan Văn H vào bệnh Trung ương Huế để điều trị nhiều lần nhưng được một thời gian ngắn thì bệnh của anh H lại bị tái phát và bệnh tình ngày càng nặng, chị T cùng các con ở cùng anh H trong gia đình nhưng suốt ngày lo sợ bởi anh thường lên cơn thần kinh thì không làm chủ được hành vi. Bản thân chị cùng bố anh H cũng đã cố gắng đưa anh H đi khám tại Bệnh viện Tâm thần Huế và điều trị từng đợt, sau đó về nhà, khi ra viện có nhận thuốc ngoại trú tại Khoa khám bệnh, Bệnh viện tâm thần Huế, uống thuốc thường xuyên, nhưng cũng không đỡ mà bệnh tình ngày càng nặng và hay tái phát. Do tình hình bệnh như vậy nên năm 2013 Phan Thanh H được UBND phường N cấp giấy xác nhận khuyết tật tâm thần. Đến tháng 6/2021 bố anh H là ông Phan Văn Q đã có đơn xin cho anh H vào điều trị tại Trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình. Từ năm 2021 cho đến nay anh Phan Thanh H được nuôi dưỡng và chăm sóc tại Trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình. Trong thời gian ở Trung tâm, anh H đêm ít ngủ, hay nói nhảm một mình, cho rằng có người hại mình, quậy phá ăn uống thất thường. Hiện tại, anh H đang điều trị tại trung tâm, đêm ngủ được, ăn uống tạm, làm được một số công việc đơn giản. Do đó, chị Cao Thị T yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Phan Thanh H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi mục đích để giải quyết các giao dịch dân sự liên quan đến quyền và nghĩa vụ của anh Phan Thanh H.

Tại kết luận Giám định Pháp y tâm thần số: 437/KLGD ngày 13 tháng 04 năm 2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Miền Trung. Kết luận anh Phan Thanh H thời điểm hiện tại, kết luận về y học: Tâm thần phân liệt thể Paranoide, tiến triển từng giai đoạn với thiếu sót ổn định (F20.02) , kết luận về năng lực hành

vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó, ngày 19/4/2022 chị T có đơn trình bày xin thay đổi nội dung yêu cầu giải quyết việc dân sự: Yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Phan Văn H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và đề nghị Tòa án chỉ định ông Phan Văn Q (là bố ruột) làm người giám hộ cho anh Phan Thanh H.

- Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Phan Văn Q, cháu Phan Lâm V, cháu Phan Quốc A đã có bản tự khai trình bày: Ông Q, cháu V, cháu A đều nhất trí như nội dung mà chị Cao Thị T đã trình bày và nhất trí đề nghị Tòa án tuyên bố Phan Thanh H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và đề nghị Tòa án chỉ định ông Phan Văn Q làm người giám hộ cho anh Phan Thanh H.

- Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý việc dân sự cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra quyết định giải quyết việc dân sự, Thẩm phán đã thực hiện đúng theo quy định tại Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự. Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định của Điều 369 Bộ luật Tố tụng dân sự. Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự theo đúng quy định của pháp luật.

Về nội dung vụ án: Quá trình làm đơn yêu cầu của chị T yêu cầu Tòa án tuyên bố anh H mất năng lực hành vi dân sự, nhưng do kết quả giám định kết luận anh H có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi. Do đó, chị T đã có đơn xin thay đổi yêu cầu đề nghị Tòa án tuyên bố anh H là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi. Ông Q, cháu V, cháu A là người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan cũng nhất trí với đơn xin thay đổi đề nghị của chị T. Xét thấy, việc thay đổi yêu cầu là phù hợp với quy định của pháp luật nên cần được xem xét giải quyết. Từ những nhận xét nêu trên, xét thấy yêu cầu của chị T là có căn cứ:

Đề nghị áp dụng Điều 376, 377, 378 BLTTDS, Điều 23, 54 BLDS để chấp nhận yêu cầu của chị T tuyên bố anh Phan Thanh H là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định ông Phan Văn Q làm người giám hộ cho anh Phan Thanh H.

Lệ phí giải quyết việc dân sự chị Cao Thị T phải chịu theo quy định tại Điều 149 của Bộ luật Tố tụng dân sự và khoản 1 Điều 27 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội.

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của các đương sự và đại diện viện kiểm sát tại phiên họp Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới nhận định:

[1] Về áp dụng pháp luật tố tụng:

Chị Cao Thị T có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Phan Thanh H, sinh ngày: 05/2/1977 (là chồng của chị T), trú tại: Cụm 3 tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình (hiện đang được chăm sóc, điều trị tại Trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình) là người mất năng lực hành vi dân sự. Sau đó chị T có đơn xin thay đổi yêu cầu tuyên bố anh Phan Thanh H là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó quan hệ pháp luật của việc dân sự được xác định là “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” và Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình có thẩm quyền thụ lý, giải quyết theo quy định tại khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về nội dung yêu cầu giải quyết:

Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều trình bày anh Phan Thanh H bị bệnh tâm thần đã lâu, có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, trong cuộc sống hay đập đánh những người trong gia đình, phá đồ đạc, nhiều khi không làm chủ được hành vi, sống phụ thuộc vào Trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình.

Tại bản kết luận Giám định Pháp y tâm thần số: 437/KLGĐ ngày 13 tháng 04 năm 2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đã kết luận đối với anh Phan Thanh H tại thời điểm hiện tại:

a. Kết luận về y học: Tâm thần phân liệt thể Paranoide, tiến triển từng giai đoạn với thiếu sót ổn định (F20.02)

b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi.

Xét thấy: Yêu cầu của chị Cao Thị T về việc tuyên bố anh Phan Thanh H có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ và phù hợp với quy định tại Điều 23 Bộ luật Dân sự và các Điều 376, 377, 378 Bộ luật tố tụng dân sự nên được chấp nhận.

Ông Hoàng Văn Q, cháu Phan Lâm V, Phan Quốc A đều thống nhất đề nghị Tòa án chỉ định ông Phan Văn Q (là bố ruột của anh H) làm người giám hộ cho anh Phan Thanh H. Ông Phan Văn Q có đầy đủ điều kiện để làm người giám hộ theo Điều 49 của Bộ luật dân sự. Căn cứ khoản 4 Điều 54 Bộ luật dân sự, chấp nhận chỉ định ông Phan Văn Q là người giám hộ cho người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Ông Phan Văn Q có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58 của Bộ luật dân sự.

[3]. Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm:

Chị Cao Thị T phải chịu theo quy định tại Điều 149 của Bộ luật Tố tụng dân sự và khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội.

[4]. Các đương sự có quyền kháng cáo quyết định theo quy định tại Điều 372 của Bộ luật tố tụng dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ: Khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm c khoản 2 Điều 39; Điều 149; 361; 370; 371; 372; 376; 377; 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Áp dụng: Điều 23; khoản 4 Điều 54; Điều 57; Điều 58 Bộ luật dân sự;

Căn cứ: Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số: 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của chị Cao Thị T về việc yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Tuyên bố: Anh Phan Thanh H, sinh năm: 1978; địa chỉ cư trú: Cụm 3 tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình (hiện đang được nuôi dưỡng tại Trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình) là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định ông Phan Văn Q, sinh năm: 1946; địa chỉ: Cụm 3, tổ dân phố 4, phường N, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình là người giám hộ cho anh Phan Thanh H. Ông Phan Văn Q có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại các Điều 57, 58 của Bộ luật Dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Người yêu cầu Chị Cao Thị T phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm, nhưng được khấu trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí ông đã nộp tại biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí số: 31AA/2021/0001136 ngày 21/3/2022 của Chi cục thi hành án dân sự thành phố Đồng Hới. Chị Cao Thị T đã nộp đủ án phí.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, đại diện hợp pháp cho người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan có quyền làm đơn kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Tòa án tỉnh Quảng Bình;
- VKSND thành phố Đồng Hới;
- Chi cục THADS thành phố Đồng Hới;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án;
- Lưu án.

THẨM PHÁN – CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP
(Đã ký)

Nguyễn Thị Mỹ Lệ